

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

VREEMDGANGERS

Toneelspel in vier scènes

door

Frouke Fokkema

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen

2000

Nr.2638

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste VIER tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan:

Toneelfonds J. Janssens bvba
Te Boelaerlei 107
2140 Borgerhout Antwerpen

Bij aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een formulier "aanvraag tot opvoering". Op dit formulier moet men plaats en datum(s) van opvoering invullen; het moet minstens vier weken voor de opvoering(en) naar Toneelfonds J. Janssens bvba worden gestuurd. Enkele dagen voor de opvoeringen ontvangt u dan van hen de factuur voor te betalen auteursrechten

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende auteursrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

International Theatre & Filmbooks
Amsterdam

TARIEFCODE A2

© 1998 Toneelfonds J. Janssens/Frouke Fokkema

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

PERSONAGES

Eucalipta : ceramiste, dertig jaar oud.
De heer Jacques : arts, vijfenveertig jaar oud.
Manes : zakenman, vijftig jaar oud.
Ober

Decor:

Restaurant in Hotel Acacia. Plaats in het zuiden des lands. Er staan twee tafels. Een groot raam aan de achterkant met uitzicht over de stad. Het is 's avonds laat, en er schijnt licht van een lantaarn naar binnen.

Tijd: Oudejaarsavond.

1.

SCÈNE EEN

– *Meneer Jacques, gekleed in witte knickerbocker, draagt een witte alpinopet. Hij ijsbeert over het podium, kijkt regelmatig op z'n horloge.* –

MENEER JACQUES

We kunnen niet of nooit op tegen de fantasie, van wie dan ook: een kind, een vrouw of desnoods mijn Jack.

Willen we ons aan de ander vertonen, dan vallen we direct uit de smaak, dan begint het gelazer.

En we willen geen gelazer.

Niet op Oudejaarsavond.

In Godsnaam nee.

Waar blijft dat mens.

Had ik Jacky maar meegenomen dan had hij tenminste zijn kilometer wandeling al gehad. Het is dat hij zich zo slecht gedraagt in vrouwelijk gezelschap.

Springt direct op schoot.

Ze is er niet. Die komt niet.

Never, nooit, jamais.

Spannend, heel erg spannend.

Ze is me voorbij gegaan.

Ze heeft me gezien en is doorgelopen.

Zomaar verdwenen in het luchtledige.

Dit is de eerste en de laatste keer.

Ik heb mezelf nog zo duidelijk beschreven.

Jij lijkt op niemand, zei moeder.

Jij bent niet geboren om te zijn als alle anderen, zei moeder.

Stel dat, stel dat ik een liaison met haar aanga, in dit schitterend etablissement zouden wij niet uit de toon hoeven vallen.

– *De portier (ober) staat bij de deur.* –

– *tegen de portier* –

Pardon, heeft u misschien een dame voorbij zien komen?

Ik ben namelijk wat aan de late kant.
Volgens haar zeggen zou ze hier allang moeten zijn.

– *De portier schudt nee.* –

Ik zou, we zouden, we wilden
de laatste avond van het jaar.
Für viele ist der Silvesterabend kein Familienfest
mehr.
Allein mit den Erinnerungen.
Ze had zo'n verrukkelijke stem door de telefoon.
Een stem van niveau.
Geen accent, geen dialect. Oh en één woord kan je er
net even doorheen trekken.
Een gebaar kan een mens z'n dag goed maken.
Het kan je ook totaal ruïneren.

– *Eucalipta komt eraan gefietst. Ze is gekleed in een rood
kort jurkje, zwarte kousen, met rode laarsjes. Ze heeft heel
lang haar, waar ze haar gezicht in verschuilt.* –

EUCALIPTA – *schrikt van zijn uiterlijk* –
Ohohhh, dat kan niet missen.

JAC – *verlegen gegiechel* –
Buitengewoon, buitengewoon.

EUC
Zo.

JAC
Ja.

EUC
Zullen we dan maar.

JAC
Ja, ja, ja ja ja

– *Ze nemen plaats aan een tafel. De ober (portier) schiet toe.
Hij maakt een paar diepe buigingen en reikt hen de kaart.*

*Jacques ziet de kaart, schrikt hevig van de prijzen.
Eucalipta geeft de ober een knikje. –*

EUC

Wat denk je? He, m'n duifje.

JAC

Zo dat gaat hier snel.

OBER

Een pigeon de Bresse au foie gras voor mevrouw.

JAC

Neemt u mij niet kwalijk, ik wist niet.

EUC

Geeft niet, bestelt u liever.

JAC

Ik denk dat ik het bij een voorgerechtje houd.
Ik ben een kleine eter. Een uiterst sober mens.

EUC

Geniet u toch. Het is maar een keer Oudjaar.
Alleen mit den Erinnerungen.

JAC

Fur viele sind die Feiertage kein Familienfest mehr.

EUC

Zo is het toch meneer Jacques.

JAC

Een vissoep alstublieft.

OBER

Une crème de poisson, akkoord.

JAC – *schreeuwt* –

Nee, geen gifsoep
vissoep, vissoep, gewoon vissoep.

EUC

Breng hem oesters, daar houden ze van, breng een Chablis en vertelt u mij nou eens iets interessants.

JAC

Hoe was uw naam ook al weer.

EUC

Eucalipta.

JAC

Waar heb ik uw naam eerder gehoord.
Niet in mijn dorp, niet dat ik weet.

EUC

U moet mij beloven, al is het maar een zinnetje. Er moet iets interessants gezegd worden.

JAC

U doet aan kunst, nietwaar?
Ceramiek, is het nou keramiek of seramiek.

EUC

Hoe bedoelt u, ik neem mijn vak uiterst serieus op.

JAC

Uw seramiek?

EUC

Ceramiek.

JAC

Ik mis bij u het hoofddoekje.

EUC

Ik ben overgegaan op de wat luxere shawls.
Ik weet het, we worden niet au serieux genomen door de critici, omdat die het nooit bereikt hebben.

JAC

Wat maakt u dan zoal, als ik zo vrij mag zijn?

EUC

Ik creëer een vorm vanuit het oergevoel,
een vorm vanuit de aarde.
– *Ze maakt er grote bewegingen bij.* –
Het zijn grote roserode schelpen.

JAC

Zo heeft ieder zijn hobbies.

– *Ze worden ondertussen door de ober bediend.* –

U bent net zoals ik een provincie dilettant, ik kies liever voor de wetenschap, de wetenschap als liefhebberij. Kijk, ik kom maar uit een gewoon dorp, uit het Geuldal, de Geul is mijn lievelingsrivier, tussen twee haakjes. Iedere zondag wandel ik met mijn Jack langs de oevers, en dan wandelen we over de grens, heen en weer. Een enige hond heb ik, mijn Jack Russel, die naam is afkomstig van een dominee uit Ierland: Buiten zijn het jagers, binnen in huis zijn ze bijzonder rustig.

EUC

Interessant.
Als ik zo onbescheiden mag zijn, op deze feestelijke avond. Eet smakelijk by the way.

JAC

Eet smakelijk.

EUC

U zegt de wetenschap als liefhebberij, wat doet u dan zo voor de kost?

JAC

De kost, de kost, de kost, juffrouw Eucalipta.

EUC

Zegt u maar Euc.

JAC

Euc. Ik werk maar een dag in de week en verdien dan genoeg om de rest van de week me te verdiepen in de literatuur over Zuid-Amerika.

EUC

Zo, interessant.

JAC

Ik ga naar Brazilië, en ga daar mijn broer bezoeken. Mijn broer woont er al jaren, hij is pianostemmer. Wij willen daar samen een eigen bedrijfje opzetten. Gaat u mee?

EUC

Het is onze eerste ontmoeting en dat op Oudejaarsavond.

JAC

Maar straks begint het nieuwe jaar, een nieuw begin, met een nieuwe dame. Laten we ons gaan voorbereiden op deze wereldreis, Euc, u kunt daar uw eigen pottenbakkerijtje beginnen, mijn broer stemt die gammele piano's van die tamme tamtammers, want ze rotzooien maar wat aan, volgens Olaf. Toen hij daar pas begon moest hij het stemmen nog leren. En toch was hij de enige die zijn eigen valse noten hoorde. En dan gaan we naar Copacabana. Mijn broer Olaf praat verrukt over dat strand. Hij is gevlucht uit dit benepen landje. Ik zal hem achterna gaan, ook ik zal eens vluchten, vlucht u toch mee. U hoeft niet bang te zijn, dat u daar zult vervreemden.

EUC

Of ik nou daar vervreemd of hier, vervreemden doen we.

Maar ik weet nog steeds niet wat u zoal doet.

JAC

Ha ha, fantastisch soepje, Ober, brengt u een fles Rioja.

Nee, nee, zo direct, zo meteen. God om over ons werk te moeten praten en dat op het Oude Jaar. Ik wilde alleen zeggen, mijn broer is een echte Hollander gebleven.

Wij weten ons uitstekend aan te passen, maar juist in het buitenland gedragen we ons als waar we vandaan komen. Oh nee, ik verheug me er dan ook enorm op.

EUC

Waarop?

JAC – *beetje geïrriteerd. Ober schenkt de wijn in en serveert.* – Om daar een eigen zaakje te gaan beginnen, gewoon hard werken, niet praten, geen vragen, maar werken!

EUC

Klopt, hier wordt te veel gepraat, te weinig gewerkt.

JAC

Stel je voor, geen discussies, geen kamerdebatten, gewoon doen. Geen analyses. Nee, ik, ja, ik weet het zeker. Brazilië zal mij dankbaar zijn. Ik zal u vertellen, waarom.

EUC

Ja, interessant, graag ja.

JAC

Ik ben namelijk het eindstation der vrouwen. Ik ben de man van de besluitvorming.
Ik aborteer.

EUC

Daar ben ik op tegen.

JAC

Dat zeggen ze allemaal die het hebben gemaakt!

EUC – *kijkt naar de op haar bord geserveerde lever* –

Die van mij was zo groot als deze Foie Gras, meneer Jacques.

JAC

Dat zou heel goed kunnen, dus u was een negenweker.

EUC

Bah, wat naar en ik maar denken dat u veearts bent.

JAC

Dan zat u er niet ver naast, het snijden van beestjes heeft mij altijd bijzonder gefascineerd.

Na mijn medicijnenstudie heb ik mijn oude Dibbes eens geholpen, die was per ongeluk gedekt.

Die was absoluut te oud om nog te jongen.

Een puppy haalde ik eruit. Ze had het niet aangekund.

Vrij snel daarna...

EUC

Kreeg u de smaak te pakken.

JAC

Luister, dear, sorry, de wijn, ik oefen een heel dankbaar beroep uit. Zelfs nog hier in ons eigen land.

Maar ik ben trots op de Nederlandse vrouwen, die slikken over het algemeen netjes op tijd de pil.

Dat komt door onze Calvinistische dubbeltjesgedachte.

EUC

Ober!

OBER – *snelt naar haar toe* –
Mevrouw wenst?

EUC – *Ze heft het glas op.* –
Proost, op het Oude Jaar.

OBER

Oh mevrouw, oh, mevrouw hetzelfde.

JAC

Kent u elkaar?

OBER

Mevrouw is hier vaste klant, meneer.

JAC

Ja laat u ons nu maar weer, gaat u toch, gaat u toch!

EUC

Had ik toch zo gehoopt vanavond iets amusants te horen.

JAC

Alleen het boze amuseert de mens.

Nee, over de Nederlandse vrouwmensen maak ik me geen minuut zorgen.

Wel... als ik één keer per maand een dag praktijk heb in een Zeeuws dorpje, gelegen aan de Belgische grens.

Onze Zuiderburen maken er een rotzooitje van.

Ik voel me daar Kuifje in Abortusland.

Uit heel België komen ze.

Daar komen ze hun kindje verkopen.

EUC

Kindje verkopen?

JAC – *Als hij begint te vertellen, houdt hij als het ware onbewust z'n armen gevouwen, alsof hij een kind wiegt.* –

Aborderen zeggen we hier plat.

Boven de rivieren zijn ze niet vies van het platte.

Waar het heuvelachtig is, wordt de taal poëtischer.

Ach, de Vlamingen hebben een prachtig taalgebruik.

Ze hebben een iets andere reactie.

Daar gaat het meer van:

WEGHALEN EN KOPPEN DICHT.

Dat geeft het nodige verdriet.

In het begin sprak ik nog met die vrouwtjes over hun kinderverdriet.

EUC

U moet niet denken dat we het voor de lol doen.

JAC – *De ober brengt ondertussen de kaart.* –

Voor mij een Dame Blanche.

Oh ja, Euc, wat wil je, *jij* mag ik wel zeggen he?

EUC

As usual.

– *De ober loopt weg.* –

Vorig jaar met Oud Jaar was ik alleen thuis.

Ik had geen zin om weer bij m'n moeder te zijn.

Die uitnodiging wees ik af.

Ik ben toen het vuurwerk losbarstte even de straat op
gegaan.

En na een half uur zag ik iedereen weer zijn huis
ingaan.

Ik kwam thuis en toen brulde ik het uit.

Daarom dacht ik, dit jaar moet het anders.

JAC

Dat was een juiste beslissing.

By the way, hoeveel reacties, als ik zo vrij mag zijn
had u gekregen?

EUC

Zo'n zeventig.

Ik heb enorm geselecteerd op de handschriften, op de
inhoud. Vellen vol geschreven hobbies.

De stemmen door de telefoon, natuurlijk.

Totdat ik uw stem hoorde.

JAC

En u maar denken dat ik vecarts was!

EUC

Wat deed u vorig jaar?